

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2017-1-64

(Önaraştırma)

Karar Sayısı : 18-01/1-1

Karar Tarihi : 04.01.2018

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Adem BİRCAN,
Şükran KODALAK, Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER: Harun GÜNDÜZ, Dilan TOPRAK, Ahmet YALÇIN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Nasuhbeyoğlu Otomotiv Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Cumhuriyet Mah. M.K. Paşa Bulv. No 75/A Altınordu - ORDU

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Mates Servis Ekipmanları Organizasyon Otomotiv Oto
Ekspertiz Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Serhat Mahallesi 1435. Cadde İvedik Organize Sanayi Bölgesi
No:15 Yenimahalle - ANKARA
- Atek Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Kıraç Atatürk Mahallesi Hadımköy Yolu Üzeri No:14 Esenyurt -
İSTANBUL

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Mates Servis Ekipmanları Organizasyon Otomotiv Oto Ekspertiz Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Atek Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin İtalyan Corghi marka cihazların Türkiye'deki dağıtımını için yaptıkları anlaşmalarının 4054 sayılı Kanun'a aykırı olduğu iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 07.11.2017 tarihinde intikal eden başvuruda;

- Mates Servis Ekipmanları Organizasyon Otomotiv Oto Ekspertiz Sanayi ve Ticaret A.Ş. (MATES) ile tekerlek düzen ayar cihazı satın almak üzere anlaşmaları fakat satıcı firmanın malın teslimi esnasında söz konusu cihaza ait iki adet elektronik döner tabladan birini teslim ettiği,
- MATES tarafından söz konusu durumun sehven olduğunun belirtilerek ürünün daha sonra teslim edileceğinin belirtildiği fakat söz konusu ürünün teslim edilmeyerek aksine bedelin tekrar talep edildiği,
- Bu bedeli tekrar ödememek adına farklı bir tedarikçi olan Atek Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.'den (ATEK) elektronik döner tabla almak üzere anlaşma yaptıkları,
- Fakat ürünün ithal edildiği İtalyan menşeli teşebbüs ile Türkiye'de faaliyet gösteren distribütörleri MATES ve ATEK arasında anlaşma yapıldığı,

18-01/1-1

- Söz konusu anlaşmada MATES'in sadece yetkili servisler ürün satabileceğinin, ATEK'in ise yetkili servisler dışındaki yerlere ürün satabileceğinin ve ayrıca bu iki teşebbüsün birbirlerinin ürün sattığı yerlere servis ve yedek parça hizmetinde bulunmayacaklarının hüküm altına alınması nedeniyle ATEK'ten söz konusu ürünün satın alınmadığı

hususları ifade edilerek, MATES ve ATEK hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) uyarınca gerekli işlemlerin yapılması talep edilmektedir.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Söz konusu başvuruya istinaden hazırlanan 16.11.2017 tarihli, 2017-1-64/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulunun (Kurul) 23.11.2017 tarihli toplantısında ele alınmış olup, 17-38/615-M sayılı Kurul kararı ile dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (4) Önaraştırma kapsamında; 28.11.2017 tarihinde MATES ve ATEK'te yerinde inceleme yapılmış, ayrıca MATES ile ATEK'in yanı sıra lastik servis ekipmanı pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerden de bilgi talebinde bulunulmuş ve bu taleplere ilişkin cevabi yazılar Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (5) Önaraştırma sonucunda düzenlenen 26.12.2017 tarihli ve 2017-1-64/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu 04.01.2018 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 18-01/1-1 sayı ile karara bağlanmıştır.
- (6) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; MATES ile ATEK'in Corghi ürünlerinin yeniden satışında pasif satışların engellenmesine yönelik uygulamalarına ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı, bununla birlikte adı geçen teşebbüslere, doğrudan ya da dolaylı olarak pasif satış yasağı tesis edilmesine yönelik düzenlemelere ve uygulamalara son vermeleri, aksi takdirde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde, anılan Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş bildirilmesinin yerinde olacağı belirtilmiştir.

I. İNCELEME, GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

I.1. Hakkında İnceleme Yapılanlar

I.1.1. MATES

- (7) 1987 yılında kurulan MATES, öncelikle materyal test cihazları alanında faaliyet göstermiş ve 1991 yılında otomotiv sektörüne girerek Opel ve Toyota firmalarının yetkili servislerine ekipman sağlamaya başlamıştır. MATES'in ana faaliyet alanlarını oto ekspertiz cihazları, computest cihazları ve araç muayene cihazları ile otomobil servis ekipmanı satış, servis ve kalibrasyon hizmetleri oluşturmaktadır. MATES'in esas müşteri kitlesi ise otomobil servislerinden oluşmaktadır.
- (8) MATES, Sun, Snap-On, Mad, Corghi, Ecotechnics, Spanesi, Dimtech, Vamag, Midtronics, Ravaglioli, Technomotor, Alba, Cmo, Dwt, Riftek, Karl Deutsch gibi servis ekipmanı üreticisi firmaların Türkiye distribütörü olarak faaliyet göstermektedir. MATES'in distribütörlük ilişkileri kapsamında Türkiye'de satışı ve servis hizmetlerini sağladığı ürünler ise; elektrik ve mekanik servis ekipmanı, oto ekspertiz ekipmanı, lastik servis ekipmanı, karoseri onarım ekipmanı ve boyahane servis ekipmanıdır. Öte yandan MATES İtalyan menşeli bir şirket olan Corghi SpA'nın (CORGHI) lastik servis ekipmanının Türkiye distribütörüdür.

I.1.2. ATEK

- (9) 2004 yılında kurulan ATEK, başlangıçta otomotiv yan sanayi ve küçük çapta üretimler olan ana faaliyet alanlarını, servis ve garaj ekipmanı üretimi, makine ve avadanlık malzemeleri, muhtelif krikolar, otomobil ve hafif ticari araç liftleri ve oto yan sanayi mamulleri üretimine genişletmiştir.
- (10) ATEK, İtalya menşeli lastik servis ekipmanı üreticisi CORGHİ firmasının Türkiye distribütörlüğünü yapmaktadır ve bu ürünleri lastik servis mağazalarına satmakla yetkilendirilmiş satıcı konumundadır. Yine aynı pazarda Atek markası adı altında lastik servis ekipmanı üretmekte ve bunları yurtiçi ve yurtdışına satmaktadır.
- (11) Ayrıca ATEK yeni bir yatırım olan Atek Lift'i kurmuş olup, bu yatırım ile farklı araç özellikleri için, geniş bir ürün yelpazesiyile faaliyet gösterirken, aynı zamanda bakım ve onarımlar için teknik servis hizmeti vermektedir.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (12) Dosya kapsamında yer alan bilgi ve belgelerden, hakkında önaraştırma yürütülen teşebbüslerin faaliyet alanlarının temel olarak lastik servis ekipmanı olduğu ve bu ekipmanın da lastik sökme takma makinası, balans makinası, rot makinası, liftler ve diğer ürünlerden oluştuğu anlaşılmaktadır. Lastik sökme takma makinası binek araç, kamyon, traktör, sanayi ve iş makinesi lastiklerinin jantlarından ayrılması ve takılmasını sağlamaktadır. Balans ise yeni takılan lastiklerin veya jantın eğilmesinden kaynaklı titreşim yapmaması amacıyla gerçekleştirilen dengeli dönüş ayarıdır. Rot ayarı ise araç lastiklerinin sağa ve sola olan yön ayarlarıdır bu işlem ön ve arka lastiklerin yolda ve yük altında aynı yöne bakmasını sağlayan ayardır. Bu ayarlar rot ve balans ayarı makinaları aracılığı ile yapılmaktadır. Liftler ise araçları kaldırmaya yarayan makinalardır.
- (13) Görüldüğü üzere lastik servis ekipmanının her biri farklı işlemler için kullanılmaktadır ve ürünlerin ikame edilebilirliği oldukça sınırlıdır. Diğer yandan pazardaki oyuncuların söz konusu ürün gruplarından birçoğunda aynı anda faal oldukları dikkate alındığında arz ikamesi temelinde ilgili ürün pazarının tüm bu pazarları kapsayacak şekilde tanımlanabilmesi de mümkündür.
- (14) Mevcut dosya bağlamında ilgili ürün pazarının yukarıda belirtilen alternatiflerden herhangi biri temel alınarak belirlenmesi dosyada ulaşılan sonuçlar üzerinde etkili olmadığından, kesin bir ilgili ürün pazarı tanımı yapılmasına gerek olmadığı sonucuna varılmıştır.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (15) Dosya kapsamında yer alan bilgi ve belgelerden, lastik servis ekipmanının tüm Türkiye'de satışının yapıldığı ve ülke genelinde rekabet koşullarında bölgeler bazında belirgin farklılıklar olmadığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, ilgili ürün pazarının tanımlanmasına ilişkin kısımda belirtildiği üzere, mevcut dosya bağlamında yapılabilecek alternatif coğrafi pazar tanımları çerçevesinde ulaşılan sonuçların değişmeyeceği dikkate alınarak, kesin bir ilgili coğrafi pazar tanımı yapılmasına gerek olmadığı sonucuna varılmıştır.

I.3. Değerlendirme

I.3.1. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

I.3.1.1. MATES'te Yapılan Yerinde İncelemede Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (16) 27.05.2013 tarihinde MATES çalışanı (.....) tarafından (.....) gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“Bizim kontrolümüz olmadan Türkiyede başka bir şirket ile anlaşırsanız otomotiv ve lastik mağazalarında büyük bir prestij kaybı ve karışıklık yaşacağınızdan emin olabilirsiniz.

...

Birçok otomotiv bayinin aynı zamanda lastik mağazası sahibi olması nedeniyle, lastik ve otomotiv mağazası müşterilerini ayırmak kolay değildir.

Lastik ve otomotiv mağazası müşterileri için ekipman modeli seçmek çok zor. Her iki taraf tarafından model sunulması durumunda bir fiyat savaşı olacak ve otomobiv mağazası satışları etkilenecektir.

Bir sürü çatışma ve karışıklık yaratmak yerine, belirli bir süre için sadece lastik mağazalarında uygulanacak yeni bir strateji oluşturmanızı rica ediyoruz.”

- (17) 11.07.2013 tarihinde (.....) adresinden MATES çalışanı (.....) gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“Sizi anlıyoruz fakat sizinde anlayacağınız üzere bugün neredeyse varolmadığımız lastik mağazası tarafında ticaretimizi geliştirmek zorundayız.

....

Endişeniz lastik dükkanları ile otomotiv müşterisi arasındaki ayırım fakat biz bu ikisinin tamamen farklı ve ayrı kanallar olduğuna inanıyoruz. Birkaç ülkede iki satış kanalıyla çalışıyoruz ve gelecekte bu yöntemin tüm dünyada aynı olacağına inanıyoruz.

...

Lastik fabrikalarında kullanılan ekipman genellikle otomotiv servislerinde kullanılan ekipmandan farklı olduğundan ekipman nedeniyle fiyat savaşı yapmak çok zor ya da neredeyse imkansız olacak. Tabii ki diğer şirketle çalışabileceği ve çalışamayacağı alanları belirleyecek bir sözleşme imzalayacağız ve bu anlaşma (.....) satışlarını korumaya yönelik olacak.”

- (18) 16.07.2013 tarihinde (.....) adresinden MATES çalışanı (.....) gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“Önerinizi takdir ediyoruz, ancak doğrudan değil, ikinci bir birim tarafından nihai bir bayiyi takip etmenin yönetilemez olacağını düşünüyoruz. Bu, piyasada ve satıcıyla ilgili yanlış anlamaya neden olacaktır.

Nihai yeni bayiyi (ATEK) destek ve eğitimle doğrudan destekleyeceğiz ve elbette her türlü ihtiyaç için geniş bir yedek parça stokunun bulunmasını öneriyoruz.”

- (19) 26.11.2013 tarihinde (.....) adresinden (.....) gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“Geçtiğimiz Mayıs ayında Bologna fuarında Türkiye pazarlarının bölünmesine ilişkin tartışmalarımızın ardından bir şirketle anlaştık. Şirketin ATEK Makina olduğunu muhtemelen bilirsiniz. Piyasaya yeni dağıtım yapısını duyurmaya hazırız ve böylece karar verilen ürün gruplarını ortaya çıkaracağız. Web sitemizde pazarlama departmanımız aracılığıyla bir açıklama yayınlamayı planlıyoruz. Bazı yerel yayınlarla ilgili bir şeyler yapmayı planlıyoruz, ancak bu noktada en iyi çözümün ne olduğunu bulmak için önerilerinizi istiyoruz. Elbette daha önce de belirtildiği gibi niyetimiz sizin pazarınızı %100 korumaktır ve bu konu karşı taraf tarafından %100 kabul edilene kadar kapsamlıca tartışılmıştır. Daha fazla bilgi edinmek ve mümkün olan en iyi iletişimi sağlamak için bazı önerilerinizi bekliyoruz.

(.....)

(.....)”

- (20) 12.12.2013 tarihinde MATES çalışanı (.....) tarafından (.....) gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“Goodyear Türkiye tarafından bir başka firmanın Corghi marka ekipman teklif ettiği haberini aldık!

Goodyear bize o teklifin formatını gösteren bir resim gönderdi ve bizden daha ucuz teklif ettiğini söyledi, örneğin EM7280 için monitörle (.....) €.

Son telefon görüşmesinde, Atek'in henüz Corghi ekipmanı sunmaya başlamadığını söyledin. Bu durumda kim o şirket? Eğer o firma Atek ise neredeyse net fiyat olan EM 7280 için nasıl (.....) € teklif sunabilirler?”

- (21) 16.01.2014 tarihinde MATES çalışanı (.....) tarafından ATEK çalışanı (.....) gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“WEB sayfalarımızda aşağıdaki şekilde bir POP UP penceresi açılması sizin için de uygun mudur?

DUYURU

Siz müşterilerimize daha iyi hizmet verebilmek amacıyla Ocak 2014 tarihinden itibaren MATES A.Ş. Otomobil servisleri Araç Muayene ve test istasyonlarında ATEK Makine Lastik servis ve satis, istasyonlarında CORGHI yetkili distribütörü olarak faaliyet gösterecektir.

Daha fazla bilgi için;

Mates Tel: 0312 491 3813 Atek Tel: 0212 7713469

Biz bir firma içi sirküler yayımlayarak elemanlanmıza konuyu aşağıdaki şekilde duyurmayı planlıyoruz. Sizce de uygun mudur ?

CORGHI, Mates ve Atek Makina olarak yaptığımız toplantıda alınan kararlar gereği, Ocak 2014 tarihinden itibaren Mates A.Ş olarak CORGHI marka ürünlerin tüm yetkili ve bağımsız çalışan Otomobil servislerine, Araç muayene istasyonlarına ve ikinci el araç test merkezlerine (Computest) satış ve servis hizmetlerini yürüteceğiz.

Tüm yetkili ve bağımsız çalışan Lastik satış, servis ve değişim merkezlerine CORGHI marka ürünlerin satış ve servis hizmetlerini ise ATEK Makine yürütecektir.

Yapılan bu anlaşma Corghi tarafından gönderilecek bir yazı ile birlikte müşteri gruplarına yazılı olarak duyurulacaktır.

Bu nedenle bu tarihten sonra firmamızı arayan veya periyodik seyahatlerimiz sırasında karşılaşacağımız tüm yetkili ve bağımsız Lastik servis, satış ve değişim merkezi müşterilerinin iletişim bilgilerini alıp Atek Makinaya mail yoluyla bildireceğiz, aynı zamanda ilgili müşteriye de Atek Makinanın iletişim bilgilerini vereceğiz.

Aynı şekilde Atek Makina'da tüm yetkili ve bağımsız Otomobil servislerine, Araç muayene istasyonlarına ve ikinci el araç test merkezlerine (Computest) firmamızın yetkili olduğunu bildirecektir.

Bu çalışmalar esnasında iki firma birbirini kesinlikle rakip olarak görmek yerine, birlikte çalışan iki firma olarak hareket edecek, her türlü teknik destek, yedek parça temini ve hatta stoklarımızda bulunan makinaların karşılıklı temini konusunda birbirine yardımcı olacaktır.”

- (22) 07.02.2014 tarihinde (.....) tarafından ATEK çalışanı (.....) ve MATES çalışanı (.....) gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“Özetlemek amacıyla

- Mates, araba hizmetleri ve araba satıcıları ile ilgilenecek;

- Atek, lastik mağazaları ve lastik üreticisi ile ilgilenecek;

-Mates otomobil bayilerinin bulunduğu alandan sorumlu olacak;

- Araba satıcıları tarafından ATEK’e yapılan talepler ya da lastik satıcıları tarafından MATES’e yapılan talepler, pazar hattından sorumlu şirkete yönlendirilecektir.

Atek ve Mates arasındaki diğer işlerde (platformlar, jant makineleri) anlaşmalar hakkında hiçbir şey söylemiyorum çünkü Corghi'nin alanı değil. İki şirket arasında ki bu anlaşma için memnuniyetimi belirtmek isityorum. Bunun üç şirket için iyi bir adım olacağına ve ortaklığımızın büyük beklentileri olan Türkiye pazarındaki büyümemize yardımcı olacağına inanıyoruz.”

- (23) 10.02.2014 tarihinde (.....) adresinden MATES çalışanı (.....) gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“Marka olmayan lastik firmalarına bizim cihaz satışımız mümkün mü?(Şu anda benden haber bekleyen iki adet bağımsız lastikçi var. Israrla bizden lastik sökme takma istiyorlar)”

18-01/1-1

- (24) 22.02.2014 tarihinde (.....) adresinden MATES çalışanı (.....) gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“En ciddi sıkıntıyı em 7280 de yasayacağız.

Diğerlerinde ya corghi Atek makinaya iskontoyu düşük tutuyor yada Atek Corhgiyi gözünde çok büyütmüş, karlılığını yüksek tutuyor. Birinci seçenekte onların da yapacak bir şeyleri yok. İkinci seçenek doğru ise yakın zamanda ya fiyatlarını aşağı çekecekler yada iskontolarını artıracaklar.

Fiyat listeleri çok detaylı olmadığı için satış fiyatlarını nasıl bir kombinasyonla belirlediklerini bilmiyoruz.

....

Ne kadar özel fiyat alırlarsa alsınlar bizim maliyet rakamımıza satış yapmalarına anlam veremedim. Mutlaka bir yanlılık olmalı.”

- (25) 10.03.2014 tarihinde MATES çalışanı (.....) tarafından (.....) adresine gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“EM 7280 ürünü için ATEK son kullanıcı fiyatı (.....) Euro ancak biz min (.....) Euro teklif edebiliriz. Fark yaklaşık % (.....). Bu durum piyasada büyük bir sorun oluşturacaktır.”

- (26) 14.03.2014 tarihinde MATES çalışanı (.....) tarafından (.....) gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“Yeni kurulumun açıklaması için web sayfalarımızda açılır ekran hazırlayacağız.

İlgili makama:

CORGHI olarak, Türkiye genelinde daha yoğun destek ve hizmet sunmak için Mates ve Atek ile birlikte çalışmaya karar verdik.

Mates, tüm otomobil bayileri, ithalatçılar, üreticiler, muayene merkezleri ve teşhis ekipmanı gruplarından sorumlu olacak ve Atek, satış, kurulum, eğitim, servis ve garanti işlemleri için tüm lastik üreticileri, ithalatçılar, bayiler ve Lastik mağazalarından sorumlu olacaktır.”

- (27) 19.03.2014 tarihinde (.....) adresinden MATES çalışanı (.....) gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“Sana bir süre önce yazmış olduğum gibi, Atek'in bu makinedeki satış miktarı yüksek olduğundan özel bir fiyatı var. Bu sizin BT100 ve diğer ürünlere verdiğiniz fiyatlara benzer bir durum.

Bu ürünü ve satımı planlayabileceğimiz anlamına geliyor.

Uzun dönemli anlaşmalarınız nedeniyle sattığınız ürünlerden diğer firmaya nazaran daha iyi fiyatlara sahipsiniz.”

- (28) 02.04.2014 tarihinde (.....) adresinden (.....) adresine gönderilen e-postanın ekinde şu ifadeler yer almaktadır:

“İLGİLİLERE

Biz Corghi, Mates ve ATEK olarak sizlere daha iyi hizmet ve servis verebilmek amacıyla tüm Türkiye genelinde birlikte çalışmaya karar verdik.

Mates, otomobil servisleri, bayileri, ithalatçıları, imalatçıları ve muayene istasyonlarında kullanılan diagnosik ekipman grupları Atek ise, lastik servisleri, imalatçıları ve ithalatçıları tarafından kullanılan ekipman gruplarının satış servis, montaj ve garanti işlerinden sorumlu olacaktır.”

- (29) 14.10.2014 tarihinde MATES çalışanı (.....) tarafından (.....) gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“Fiat bayisi olan Aydın Otomotiv balans cihazı değişimi için bizden teklif istedi;

Em7280 (.....) € + KDV peşin teklifimiz oldu.

Müşteri ile görüşmeye gittiğimde 7280 cihazı (.....) tl KDV dahil ve kredi kartına 6 taksitle ATEK makineden aldığını öğrendim.

ATEK firmasından, müşterimize gelen teklifte (.....) beyin ismini gordüm.

Konuyu bilginize sunarım.”

- (30) 14.10.2014 tarihinde MATES çalışanı (.....) tarafından ATEK çalışanı (.....) gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“Fiyat yetkili servisi olarak tarafımızdan teklif isteyen ve kendisine teklif verdiğimiz Aydın Otomotivi ziyaret ettiğimizde, sizin tarafınızdan bu servise EM7280 model cihaz teslim edildiğini öğrenmiş bulunmaktayız.

Bu teslimatın Corghi-Mates-Atek arasında yapılan anlaşmaya aykırı olması nedeniyle, durumun müşteriye açıklanarak, makinanın derhal geri alınmasını saygılarımızla talep ederim.”

- (31) 14.10.2014 tarihinde ATEK çalışanı (.....) tarafından (.....) gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“bahsi gecen bayi ye cumartesi bizim tarafımızdan satış yapıldığını sizin uyarınız üzerine üzülerek fark etmiş bulunmaktayız.

üzülerek belirtmek isterim ki ctesi günü yurtdışında olmamız dolayısı ile bir lastikçi ile beraber gelen müşterilere satış yapıldığını tespit ettik.

ne yazık ki kuruluma giden arkadaşımız da ilgili arkadaşların uyarmaması sonucu aşırı şekilde üzerinde hassasiyetle durduğumuz bir konu yüzünden sizlere mahcup olmuş bulunmaktayım.

hemen sizin uyarınız sorasında müşteri ile görüşüldü ve yarın makinanın geri alınacağı ve yetkili servislere bizim atek makina a.ş. olarak kesinlikle fiyat teklifi dahi vermememiz gerektiğini fakat ortada çok büyük bir yanlışlık yapıldığı beyan edildi. yarın makinayı geri alacağız.

özellikle belirtmek isterim ki yılbaşından bugüne kadar karşılıklı hem sizin firmanız hemde bizim firmamızın son derece nazik ve işbirliğine uyumlu şekilde bölgelerimize duyarlı ve saygılı davrandığımız halde böyle bir olayın yaşanması sonucu son derece üzgün olduğumu bilmenizi rica ederim.”

18-01/1-1

- (32) 22.12.2014 tarihinde (.....) adresinden (.....) adresine gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“Honda Türkiye Fabrikası , Yedek parça servisinde kullanılmak üzere , CORGHI marka , 1 adet lastik balans makinası alınacaktır.

“Ürün ile ilgili teslimat ve fiyat bilgisini göndermenizi rica ederim.”

- (33) 22.12.2014 tarihinde ATEK çalışanı (.....) tarafından bir önceki yazışmanın ek yapıldığı ve (.....) adresine gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“Ekte ki mail de bu pazar için distribütörün biz olmadığı bildirilmiştir.

Bilginize sunarım.”

1.3.1.2. ATEK’te Yapılan Yerinde İncelemede Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (34) 09.10.2013 tarihinde (.....) tarafından ATEK çalışanı (.....) gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“İşbirliğimizle ilgili olarak Corghi'nin pazar stratejisi hakkında muhtemelen yanlış bir anlaşılma var. Bugün Türkiye’de sadece otomobil bayilerinde varlığımızı sürdürüyoruz. Mates bu pazarda çok önemli bir geçmişe sahip. Corghi'nin amacı lastik ve lastik üreticilerinin pazarına yaklaşmak ve Atek'in bunu yapmak için doğru şirket olduğuna inanıyoruz. Bunun anlamı Mates'i dışlamak değil. Her zaman söylediğimiz gibi ve bu büyük yanlış anlaşılmanın yaşandığını üzülerek düşünüyoruz, bu fikir şu anda diğer pazarlarda başarılı bir şekilde yaptığımız gibi pazarı bölmektir. Daha iyi satış yapmak için yaptığınız reklamcılık ve tanıtım yatırımları ile ilgili endişelerinizi anlıyoruz ancak iki farklı pazar hakkında konuştuğumuzu ve birbirinden ayrı pazarlar olduğunu tekrar ediyoruz. Web sitemizde birçok ülkede (örneğin Japonya ve Norveç'te ikisi) çeşitli distribütörlerle, bazen aynı pazarda bile farklı distribütörlerle çalıştığımızı görebilirsiniz.”

- (35) 07.02.2014 tarihinde (.....) tarafından ATEK çalışanı (.....) ve MATES çalışanı (.....) gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“Özetlemek amacıyla

- Mates, araba hizmetleri ve araba satıcıları ile ilgilenecek;

- Atek, lastik mağazaları ve lastik üreticisi ile ilgilenecek;

-Mates otomobil bayilerinin bulunduğu alandan sorumlu olacak;

- Araba satıcıları tarafından ATEK’e yapılan talepler ya da lastik satıcıları tarafından MATES’e yapılan talepler, pazar hattından sorumlu şirkete yönlendirilecektir.

Atek ve Mates arasındaki diğer işlerde (platformlar, jant makineleri) anlaşmalar hakkında hiçbir şey söylemiyorum çünkü Corghi'nin alanı değil. İki şirket arasında ki bu anlaşma için memnuniyetimi belirtmek isityorum. Bunun üç şirket için iyi bir adım olacağına ve ortaklığımızın büyük beklentileri olan Türkiye pazarındaki büyümemize yardımcı olacağına inanıyoruz.”

18-01/1-1

- (36) 30.06.2014 tarihinde ATEK çalışanı (.....) tarafından MATES çalışanı (.....) gönderilen e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“tatsız bir konu için mail atmaktayım.

Edirne de bulunan FORD plaza için bizden bir dolaylıda olsa fiyat teklifi gitmiş (edirnedeki good year bayisi vasıtası ile) durumu öğrendiğim anda müdahale ettim.

Ekibim adına kusuruma bakmayın lütfen.

teklif 2 adet proline 322

2 adet 7280 balans makinası

bizim tarafımızdan işlem durduruldu.”

- (37) ATEK'te yapılan yerinde incelemede bulunan ve Corghi ile olan anlaşmanın kapsamını oluşturan “Niyet Mektubu” başlıklı anlaşmada ise şu ifadeler yer almaktadır:

“Geçtiğimiz ay gerçekleşen görüşmeler çerçevesinde Correggio (RE) Italy at Strada Statale 468 n. 9 adresinde kayıtlı bulunan ve CEO'su Mrs Cinzia Corghi olan Corghi S.p.A. (Corghi) ile Atatürk Mah. Hadımköy yolu üzeri No:14, Esenyurt, İstanbul, Türkiye adresinde kayıtlı ve Erkan KESER tarafından temsil edilen ATEK Makine San. Tic. A.Ş (ATEK MAKİNA)'ya Corghi aşağıda sıralanan ürünler için distribütörlük haklarını vermeyi amaçlamaktadır.

- *Lastik değiştiriciler*
- *Tekerlek dengeleyici*
- *Tekerlek ayar cihazı,*
- *Asansör*

Türkiye'de pazar satış kanalları:

- *Lastik Üreticileri Mağazaları*
- *Lastik mağazaları*

Mevcut mektubun geçerliliği, Corghi S.p.A ve Mates Türkiye arasındaki mevcut dağıtım anlaşmasının değiştirilmesine tabi tutulmuştur.

Rekabet Etmeme Yükümlülüğü

ATEK MAKİNA, Ek B'de listelenen makineler hariç olmak üzere, doğrudan veya dolaylı olarak, Türkiye'deki Corghi ürünleriyle rekabet eden veya benzer ürünlerin satın alınması, alınması, satılması, dağıtımı veya başka bir şekilde işleme tabi tutulması ve / veya tanıtılmamasını taahhüt eder.

ATEK MAKİNA, Corghi haricinde rakiplerden benzer herhangi bir ürün ve rakibin olmadığı özel bir showroom kurmayı taahhüt eder.

....

Corghi, tekerlek dengelemesi cihazı EM7280 gibi bazı teçhizatları ATEK'e piyasada rekabet etmesini kolaylaştırmak amacıyla için özel bir fiyatla sağlamayı taahhüt eder.

....

Mevcut niyet mektubu uyarınca yapılan sözleşmenin geçerliliği 1 Kasım 2014'te sona erecektir.

25.10.2013”

I.3.2. Hukuki Değerlendirme

- (38) Dosya konusu başvuruda temel olarak, MATES ve ATEK'in hem kendi aralarında hem de CORGHİ ile yaptıkları anlaşmalar çerçevesinde pazarı müşteri gruplarına göre böldükleri iddia edilmektedir. Yapılan yerinde incelemelerde elde edilen bilgi ve belgeler neticesinde bu durumun, lastik servis ekipmanı sağlayıcısı olan ve İtalya'da yerleşik CORGHİ'nin ürünlerinin Türkiye'deki satışına ilişkin olarak MATES ve ATEK'le yaptığı anlaşmadan kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Yine dosya kapsamında elde edilen bilgi ve belgelerden, CORGHİ'nin MATES ve ATEK'e profesyonel oldukları alanlara göre müşteri grupları belirlediği, ancak yapılan kimi yazışmalarda da pasif satışın engellenmesine yönelik ifadeler olduğu dikkati çekmektedir. Bu çerçevede dosya konusu iddiaları değerlendirmeye geçmeden önce, pasif satışların kısıtlanmasına ilişkin geçmiş tarihli Kurul kararları incelenmiştir.

I.3.2.1. Benzer İddialara Yönelik Kurul Kararları

- (39) Bu bölümde öncelikle, pasif satışların kısıtlanmasına ilişkin soruşturma kararlarına yer verilecektir. Bu kararlardan ilki, 28.01.2010 tarihli ve 10-10/90-40 sayılı Kurul kararı olup, Doğu Otomotiv Servis ve Ticaret A.Ş. ile Doğu Otomotiv Holding A.Ş.'nin otomobil ve hafif ticari araç pazarı olarak belirlenen ilgili pazarda, bayilerin yeniden satış fiyatı ve indirim oranlarını belirledikleri, filo satışlarında yeniden satış koşullarını belirledikleri, bayilerin bölge dışı pasif satışlarını kısıtladıkları tespit edildiğinden, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri gerekçesiyle idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.
- (40) Kurul'un 21.02.2007 tarihli ve 07-15/142-45 sayılı kararında, Alarko Carrier Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin yetkili satıcıları ile yaptığı ve standart olan "Münhasır Yetkili Satıcı Sirküleri"nde yer alan fiyat tespitine ve yetkili satıcılara yönelik aktif ve pasif satış yasağına yönelik hükümlerin, yetkili servisleri ile akdettiği ve standart olan "Yetkili Servis Sözleşmesi"nde yer alan fiyat tespitine, yetkili servislere yönelik aktif ve pasif satış yasağına ve belirsiz süreli rekabet etme yasağına yönelik hükümlerin ve bakım/onarım işleri ile ilgili olarak gerek yetkili servisleri arasındaki gerekse kendisiyle yetkili servisleri arasındaki rekabeti kısıtlayıcı nitelikteki eylemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri gerekçesiyle idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.
- (41) Kurul'un 13.03.2007 tarihli ve 07-22/107-66 sayılı kararında, tıbbi sarf malzemeleri pazarında faaliyet gösteren 3M Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin, ilgili pazarda marka içi rekabeti ortadan kaldırır nitelikte yeniden satış fiyatını ve indirim oranlarını belirlediği ve yetkili satıcıların bölge dışı pasif satışlarını engellediği tespit edildiğinden, teşebbüs hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği gerekçesiyle idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.
- (42) Kurul'un yukarıda yer verilen soruşturma kararlarında, pasif satışların kısıtlanması yönündeki uygulamaları da kapsayan ihlaller hakkında idari para cezası uyguladığı görülmektedir. Ancak söz konusu soruşturmalardaki temel ihlal konusunun, en ağır dikey ihlal olarak kabul edilen yeniden satış fiyatının tespiti uygulaması olduğu da belirtilmelidir. Nitekim bu soruşturmalardan sonraki Kurul kararları incelendiğinde, pasif satışın engellenmesi niteliğindeki eylemler hakkında soruşturma açılmasının tercih edilmediği, bunun yerine 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca teşebbüslere görüş yazısı gönderildiği anlaşılmaktadır. Bu yöndeki Kurul kararlarından bazılarında aşağıda yer verilmektedir.

- (43) Kurul, KWS Türk Tarım Ticaret A.Ş. hakkında yürütülen önaraştırma sonucunda alınan 25.11.2009 tarihli ve 09-57/1365-357 sayılı kararıyla, anılan teşebbüsün dikey anlaşmaları ve uygulamaları yoluyla alıcılarının yeniden satış fiyatını belirleyerek ve bölge dışı satışları engelleyerek 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği yönünde ciddi ve yeterli deliller bulunduğu, ihlalin dikey nitelikte olması, pazarın rekabetçi, büyüyen ve dinamik yapısı, KWS Türk Tarım Ticaret A.Ş.'nin önemli bir pazar gücüne sahip olmaması gibi unsurlar göz önünde bulundurulduğunda pazardaki rekabetçi yapıda kısıtlı bir zararın ortaya çıkmasının bu aşamada kuvvetle muhtemel olması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına ve bununla birlikte yeniden satış fiyatlarını belirlemeye ve bölge dışı satışları engellemeye yönelik sözleşme hükümlerinin ve uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal teşkil etmesi nedeniyle, Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ihlale konu sözleşme hükümlerinin alıcıların özgürce fiyat belirlemesine imkan tanıyacak ve bölge dışına yapılacak satışların 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ) ile uyumlu olacak şekilde yeniden düzenlenerek Kuruma tevsik edilmesine karar vermiştir.
- (44) Kurul tarafından yürütülen önaraştırma sonucunda 27.05.2008 tarihli ve 08-35/462-162 sayılı karar ile Kuralkan Motorlu Araçlar Üretim San. ve Dış Tic. A.Ş. tarafından ilk defa piyasaya sunulan motosiklet pazarında; bayilerin yeniden satış fiyatını tespit etmek, bayilerine bölge dışı pasif satış yasağı getirmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiğine, adı geçen teşebbüse bayilik sözleşme hükümlerinin ve bu hükümlerin uygulamasının 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygun hale getirilmesi konusunda 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş yazısı gönderilmesine karar verilmiştir.
- (45) Kurul tarafından yürütülen önaraştırma sonucunda 23.09.2010 tarihli ve 10-60/1251-469 sayılı karar ile Yatsan Sünger ve Yatak Sanayi Ticaret Ltd. Şti.'nin (Yatsan) ve içinde bulunduğu ekonomik bütünlüğün dikey uygulamaları yoluyla alıcılarının yeniden satış fiyatını belirlemelerinin ve internet satışlarını yasaklamalarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık oluşturduğuna, ancak ihlalin dikey nitelikte olması, pazarın rekabetçi, büyüyen ve dinamik yapısı, Yatsan'ın önemli bir pazar gücüne sahip olmaması, rakiplerin pazardaki güçlü varlığı, ürünün niteliği ve ihlalin en fazla 4 ay gibi kısa bir süre ile sınırlı kalması ve bayilerin satış fiyatının izlenmemiş olması gibi unsurlar göz önünde bulundurulduğunda, Yatsan hakkında bu aşamada 4054 sayılı Kanun kapsamında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına ve yeniden satış fiyatlarını belirlemeye ve internet satışlarını yasaklamaya yönelik uygulamaların ihlal teşkil etmesi nedeniyle, bahse konu uygulamalara son verilerek Kuruma aynı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş yazısı yollanmasına karar verilmiştir.
- (46) Kurul yürütülen önaraştırma sonucunda aldığı 21.04.2008 tarihli ve 08-69/1121-437 sayılı kararıyla, Xerox Büro Araçları Servis A.Ş. ile dağıtım kanalı ve bayileri konumundaki teşebbüslere, söz konusu teşebbüslerin Xerox ürünlerinin yeniden satışına ve bu ürünler için yetkili servis tayin edilmesine ilişkin bayilik sisteminde pasif satışların engellenmesine yönelik düzenleme ve uygulamaları nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, bununla birlikte bayilerle yapılan bayilik sözleşmeleri ve müşterilerle yapılan sözleşmeler başta olmak üzere her türlü sözleşmelerinde doğrudan ya da dolaylı olarak pasif satış yasağı tesis edilmesine olanak tanıyan düzenlemelere ve bu düzenlemelere dayanılarak yapılabilecek uygulamalara son verilmesine ilişkin Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş yazısı gönderilmesine hükmetmiştir.

I.3.2.2. Öneraştırmaya Konu İddiaların Değerlendirilmesi

- (47) Bir önceki bölümde ifade edildiği üzere dosya konusu başvuru esas itibarıyla, İtalya menşeli CORGHİ tarafından Corghi marka lastik servis ekipmanının satılmasında ATEK'in lastik servis ve satış mağazalarında, MATES'in ise otomotiv bayilerine yapılan satışlarda yetkilendirmesine ilişkindir¹. Bu çerçevede başvuru konusuyla ilgili olarak, anılan anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile 2002/2 sayılı Tebliğ karşısındaki durumunun değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (48) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde "*Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.*" hükmü yer almaktadır. Söz konusu madde, aynı seviyede faaliyet gösteren rakip teşebbüsler arasındaki rekabeti sınırlayıcı anlaşmaları (yatay anlaşmalar) kapsadığı gibi rakip olmayan, başka bir ifadeyle arz zincirinin farklı seviyelerinde yer alan teşebbüsler arasındaki anlaşmaları (dikey anlaşmalar) da kapsamaktadır.
- (49) 2002/2 sayılı Tebliğ'in kapsamını belirleyen 2. maddesinde, "*Üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar*" dikey anlaşmalar olarak tanımlanmıştır. 2002/2 Sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinin Açıklanmasına Dair Kılavuz'da (Kılavuz) bir anlaşmanın dikey anlaşma sayılabilmesi için anlaşmaya iki veya daha fazla teşebbüsün taraf olması, tarafların üretim veya dağıtımın farklı seviyelerinde faaliyet gösteriyor olması, anlaşmanın belirli mal ve veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılmış olması gerekmektedir. Daha önce değinildiği üzere CORGHİ'nin lastik servis ekipman ürünlerinin sağlayıcısı olduğu, Türkiye'de bu ürünlerin satışını ilgili ürün bakımından alıcı konumunda bulunan MATES ve ATEK aracılığı ile gerçekleştirdiği, dolayısıyla CORGHİ ile Türkiye distribütörleri olan MATES ve ATEK arasında yapılan anlaşmaların, 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında birer dikey anlaşma niteliği taşıdığı değerlendirilmektedir.
- (50) Dikey anlaşmaların, 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulabilmesi için işbu Tebliğ'in "*Kapsam*" başlıklı 2. maddesinin 2. paragrafında yer alan "*sağlayıcının dikey anlaşma konusu mal ve hizmetleri sağladığı ilgili pazardaki pazar payının %40'ı aşmaması*" koşulunu taşıması gerekmektedir. Corghi marka ürünlerin yalnızca MATES ve ATEK tarafından satıldığı ve bu teşebbüslerin, Corghi markası özelinde tahmini pazar paylarının sırasıyla (.....) ve (.....) olduğu, sağlayıcı konumunda olan CORGHİ'nin ise Türkiye'de lastik servis ekipmanı pazarında sahip olduğu tahmini pazar payının (.....) olduğu görülmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda, dosya konusu dikey ilişkinin grup muafiyeti açısından değerlendirilmesinde bir engel bulunmamaktadır.

¹ Söz konusu anlaşma CORGHİ ile ATEK arasındaki e-postalarda yer verilen bir "niyet mektubu" aracılığı ile gerçekleşmiştir. CORGHİ ile MATES arasında yapılan anlaşma ise herhangi bir belgeye dayanmamaktadır. Bununla birlikte ilgili e-postalardan bu tür bir anlaşmanın fiilen var olduğu ve MATES'in CORGHİ tarafından yetkilendirildiği görülmektedir.

- (51) Yukarıda değinildiği üzere 2002/2 sayılı Tebliğ'in 2. maddesine göre dikey anlaşmalar "Tebliğde belirtilen koşulları taşıması kaydıyla, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesindeki yasaklamadan Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak grup olarak muaf" tutulmuştur. Anılan Tebliğin "Anlaşmaları Grup Muafiyeti Kapsamı Dışına Çıkaran Sınırlamalar" başlıklı 4. maddesi, "Aşağıda sayılan, rekabeti doğrudan veya dolaylı olarak engelleme amacı taşıyan sınırlamaları içeren dikey anlaşmalar bu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanamaz" hükmünü içermektedir. Dolayısıyla söz konusu maddede sayılan kısıtlamaları içermeyen dikey anlaşmalar grup muafiyetinden yararlanabilmektedir.
- (52) 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde ise, yine aynı bentte sayılan haller dışında, alıcının sözleşme konusu mal veya hizmetleri satacağı bölge veya müşterilere ilişkin kısıtlamalar getirilebileceği ifade edilmektedir. Bu bentte sayılan hallerden ilki, alıcının müşterilerince yapılacak satışları kapsamaması kaydıyla, sağlayıcı tarafından kendisine veya bir alıcıya tahsis edilmiş münhasır bir bölgeye ya da münhasır müşteri grubuna yapılacak aktif satışların kısıtlanmasıdır. Dolayısıyla alıcının, sözleşme konusu mal veya hizmetleri satacağı bölge veya müşterilere ilişkin olarak münhasır bir bölge veya müşteri grubu tayin edilmesi durumunda aktif satışlar kısıtlanabilirken, pasif satışların kısıtlanması mümkün olmamaktadır. Kılavuzun 24. paragrafında; başka bir alıcının bölgesindeki veya müşteri grubundaki müşterilerden gelen ve alıcının aktif çabaları neticesi olmayan talepleri karşılamanın, alıcı, malın teslimatını müşterinin adresine götürerek yapsa dahi, "pasif satış" olarak nitelendirileceği belirtilmektedir.
- (53) Dosya kapsamında elde edilen bilgi ve belgeler incelendiğinde, CORGHI'nin ürettiği lastik servis ekipmanı distribütörlüklerini her bir bayiye profesyonel olduğu alana göre (lastik mağazaları ya da otomotiv mağazaları) paylaştığı görülmektedir. CORGHI'nin bu yaklaşımı ürünlerini sattığı tüm ülkelerde uyguladığı bir pazarlama stratejisi haline gelmiş ve bu amaçla Türkiye'de ATEK'i lastik mağazalarına, MATES'i ise uzun yıllardan beri faaliyetlerini sürdürdüğü otomotiv mağazalarına yönelik satışlarda yetkilendirmiştir. Bu çerçevede CORGHI tarafından MATES ve ATEK bakımından münhasır müşteri grupları tayin edildiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bu müşteri gruplarına yapılacak satışlarda, MATES ve ATEK'in birbirlerinin müşteri gruplarına yapacakları aktif satışlar kısıtlanabileceken, pasif satışların kısıtlanması durumunda ilgili dikey anlaşma, 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacaktır.
- (54) MATES ve ATEK'de gerçekleştirilen yerinde incelemelerde elde edilen yazışmalardan biri olan ve CORGHI tarafından 07.02.2014 tarihinde MATES ile ATEK'e gönderilen e-postada, "...araba satıcıları tarafından ATEK'e yapılan talepler ya da lastik satıcıları tarafından MATES'e yapılan talepler, pazar hattından sorumlu şirkete yönlendirilecektir." ifadeleri yer almaktadır. Bu çerçevede otomotiv mağazalarından ATEK'e gelen tekliflerin MATES'e, lastik mağazalarından MATES'e gelen tekliflerin ise ATEK'e yönlendirilmesinin CORGHI tarafından talep edildiği anlaşılmaktadır.

- (55) Yine yerinde incelemede elde edilen yazışmalardan biri olan ve 14.10.2014 tarihinde MATES çalışanı (.....) tarafından MATES çalışanı (.....) gönderilen e-postada “...Fiat bayisi olan Aydın Otomotiv balans cihazı değişimi için bizden teklif istedi; Em7280 (.....) € + KDV pesin teklifimiz oldu. Müşteri ile görüşmeye gittiğimde 7280 cihazı (.....) tl KDV dahil ve kredi kartına 6 taksitle ATEK makineden aldığını öğrendim...” ifadeleri yer almaktadır. Bu işlemle ilgili olarak 14.10.2014 tarihinde (.....) tarafından ATEK çalışanı (.....) “Fiyat yetkili servisi olarak tarafımızdan teklif isteyen ve kendisine teklif verdiğimiz Aydın Otomotivi ziyaret ettiğimizde, sizin tarafınızdan bu servise EM7280 model cihaz teslim edildiğini öğrenmiş bulunmaktayız. Bu teslimatın Corghi-Mates-Atek arasında yapılan anlaşmaya aykırı olması nedeniyle, durumun müşteriye açıklanarak, makinanın derhal geri alınmasını saygılarımızla talep ederim.” ifadelerinin yer aldığı e-posta gönderilmiştir. Söz konusu uyarı üzerine (.....) tarafından (.....) gönderilen e-postada ise şu ifadeler yer almaktadır:

“... hemen sizin uyarınız sorasında müşteri ile görüşüldü ve yarın makinanın geri alınacağı ve yetkili servislere bizim atek makina a.ş. olarak kesinlikle fiyat teklifi dahi vermememiz gerektiğini fakat ortada çok büyük bir yanlışlık yapıldığı beyan edildi. yarın makinayı geri alacağız.”

- (56) Bu konuya benzer bir diğer yazışma ise 30.06.2014 tarihinde ATEK çalışanı (.....) tarafından MATES çalışanı (.....) gönderilmiştir. Söz konusu e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

“...Edirne de bulunan FORD plaza için bizden bir dolaylıda olsa fiyat teklifi gitmiş (edirnedeki good year bayisi vasıtası ile) durumu öğrendiğim anda müdahale ettim...”

- (57) Bu yazışmalar çerçevesinde ATEK'in, MATES'in müşteri grubunda yer alan Fiat ve Ford bayilerine teklif verdiği, bu durumun CORGHİ ile yapılan anlaşmaya aykırı olması nedeniyle ATEK'in fiyat tekliflerini geri çektiği anlaşılmaktadır.

- (58) Yerinde incelemelerde elde edilen bir diğer yazışma ise 22.12.2014 tarihinde (.....) adresinden (.....) gönderilmiştir. Söz konusu e-postada şu ifadeler yer almaktadır.

“Honda Türkiye Fabrikası , Yedek parça servisinde kullanılmak üzere , CORGHI marka , 1 adet lastik balans makinası alınacaktır.”

- (59) Otomotiv bayisi Honda tarafından gelen bu talep üzerine 22.12.2014 tarihinde ATEK çalışanı (.....) tarafından MATES'e bu talebin ek yapıldığı ve “Ekte ki mail de bu pazar için distribütörün biz olmadığı bildirilmiştir...” ifadesini içeren bir e-posta gönderilmiştir. Söz konusu e-postalardan ATEK'in otomotiv bayisi Honda'dan gelen corghi marka lastik servis ekipmanı satış talebini içeren teklifi MATES'e yönlendirdiği anlaşılmaktadır.

- (60) Bütün bu hususlar bir arada ele alındığında, CORGHİ tarafından MATES ve ATEK için münhasır müşteri grupları tayin edildiği ve tayin edilen münhasır müşteri gruplarına yapılacak aktif ve pasif satışların kısıtlandığı, bu çerçevede taraflar arasındaki dikey anlaşmaların 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. İlgili anlaşmalar çerçevesinde pasif satışların da kısıtlanıyor olması, taraflar arasındaki dikey anlaşmaları 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi çerçevesinde aynı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinin kapsamı dışına çıkarmaktadır.

- (61) Kılavuz'un 86. paragrafında 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde belirtilen sınırlamaların "ağır kısıtlama" olarak nitelendirildiği görülmektedir². Türkiye uygulamasında model alınan ve Avrupa Birliği (AB) Komisyonu tarafından çıkarılan Dikey Sınırlamalara İlişkin Rehber'in 47. paragrafında da, bahsi geçen sınırlamalar "ağır kısıtlama" olarak nitelendirilmektedir.
- (62) Bu noktada değerlendirilmesi gereken husus, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesindeki sınırlamaları içeren anlaşmaların 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi karşısındaki durumudur. Kurul'un konuyla ilgili önceki tarihli kararları incelendiğinde, pasif satışların kısıtlanmasına ilişkin uygulamalar hakkında herhangi bir bireysel muafiyet analizi yapılmayan kararlar olduğu gibi³, bu kısıtlamaların genel olarak bireysel muafiyetten yararlanamayacağı belirtilen kararlar da bulunmaktadır⁴. Kimi kararlarda da ayrıntılı bir bireysel muafiyet analizi yapılmadan sadece istisnai bazı durumlarda bu tür kısıtlamaları içeren anlaşmaların bireysel muafiyet alabileceği ifade edilmektedir⁵. Bu çerçevede örneğin, birtakım tehlikeli maddelerin sağlayıcısı konumundaki teşebbüsler, güvenlik ve sağlık gibi nedenlere dayanarak alıcılarının bu tür malları belirli müşterilere satmalarını engelleyebilecek ya da yeni coğrafi pazar açılımının söz konusu olduğu durumlarda sağlayıcı, diğer coğrafi pazarlarda bulunan alıcılarının yeni girilen coğrafi pazara aktif ya da pasif olarak ürün satmasını belirli bir süre boyunca yasaklayabilecektir⁶.
- (63) AB uygulamasındaki duruma bakıldığında, Dikey Sınırlamalara İlişkin Rehber'in 47. paragrafında, söz konusu sınırlamaları içeren anlaşmaların ABİDA'nın 101. maddesinin üçüncü fıkrasındaki koşulları sağlamasının, bir başka deyişle bireysel muafiyet almasının muhtemel olmadığı karine olarak kabul edilmektedir. Yapılan bu değerlendirmeler ışığında, taraflar arasındaki dikey anlaşmaların, bu anlaşmalar çerçevesinde uygulanan pasif satış sınırlamaları yukarıda yer verilen istisnai haller kapsamında olmadığından, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi bağlamında bireysel muafiyetten yararlanmasının da mümkün olmadığı kanaatine varılmıştır.
- (64) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi yatay anlaşmaları kapsadığı gibi, dikey anlaşmaları da kapsamaktadır. Ancak dikey rekabet sınırlamalarının bazı olumlu rekabetçi etkiler içermesi nedeniyle yatay rekabet ihlalleri ile aynı şekilde değerlendirilmediği dikkate alınmalıdır. Nitekim şu ana kadarki Kurul uygulamasında, dikey rekabet ihlallerini değerlendirirken olay bazında değerlendirme yapılarak, pazarın rekabetçi yapısı, ihlâlin pazardaki potansiyel ve güncel rekabet üzerindeki etkisi, sağlayıcının ve alıcıların pazardaki konumu, pazara giriş engelleri gibi hususların göz önünde bulundurulduğu ve soruşturma açılmasının tercih edilmediği çok sayıda örnek bulunmaktadır.

² Kurul'un 25.11.2009 tarihli ve 09-57/1365-357 sayılı, 05.02.2015 tarihli ve 15-06/70-28 sayılı, 04.12.2008 tarihli ve 08-69/1121-437 sayılı, 27.05.2008 tarihli ve 08-35/462-162 sayılı kararları.

³ Kurul'un 27.05.2008 tarihli ve 08-35/462-162 sayılı, 14.07.2011 tarihli ve 11-43/953-307 sayılı, 09.06.2011 tarihli ve 11-36/757-234 sayılı, 04.12.2008 tarihli ve 08-69/1121-437 sayılı, 02.05.2013 tarihli ve 13-25/331-150 sayılı kararları.

⁴ Kurul'un 25.11.2009 tarihli ve 09-57/1365-357 sayılı kararı.

⁵ Kurul'un 23.09.2010 tarihli ve 10-60/1251-469 sayılı kararı.

⁶ Kurul'un 25.11.2009 tarihli ve 09-57/1365-357 sayılı kararı ile Kılavuz'un 20. ve 94. paragrafları.

- (65) Bu kapsamda değinilmesi gereken ilk husus, (.....) gelen cevabi yazının ekinde yer alan ve (.....), Corghi marka lastik servis ekipmanının satışını, anlaşmaya göre (.....) müşteri grubunda olan (.....) gerçekleştirdiğini gösteren fatura örneklerinin varlığıdır. Söz konusu fatura örnekleri incelendiğinde, fiiliyatta pasif satış yasağının mutlak surette uygulanmadığı, bir başka ifadeyle sistematik bir uygulamanın varlığından söz edilemeyeceği anlaşılmaktadır. Hatta (.....) tarafından sunulan çok sayıda örnek fatura bulunmasına karşın, pasif satışların engellendiğini gösteren az sayıda yazışmanın elde edildiği ve bu yazışmaların ikisinde MATES ve ATEK'in birbirlerinin müşteri gruplarına satış teklifi yapmaları nedeniyle diğeri tarafından uyarıldığı dikkate alındığında, pasif satışların engellenmesine dönük uygulamaların istisnai nitelik taşıyan, bir başka ifadeyle münferit olaylardan ibaret olduğu değerlendirilmektedir.
- (66) Bu kapsamda değinilmesi gereken bir diğer husus, pasif satışın kısıtlanmasının MATES ve ATEK arasında yapılan bir anlaşmadan kaynaklanmaması, aksine lastik servis ekipmanı sağlayıcısı olan CORGHİ tarafından MATES ve ATEK'e empoze edilmesidir. Dosya kapsamında yapılan yazışmalardan da anlaşılacağı üzere, her iki tarafın da satış yapması bu koşula bağlanmış olup tarafların bu yönde bir talebi bulunmamaktadır. Dikey anlaşmalarda sağlayıcının alıcı karşısındaki üstün konumu⁷ da dikkate alındığında, MATES veya ATEK'in bu talimata uymaması durumunda distribütörlük yetkilerinin ellerinden alınmasının muhtemel olduğu değerlendirilmektedir.
- (67) Bu noktada değinilmesi gereken bir başka husus, tarafların lastik servis ekipmanı pazarında ve Corghi marka lastik servis ekipmanı özelinde sahip oldukları konumdur. Dosya konusu uygulamaları gerçekleştiren teşebbüslerden alınan bilgiler çerçevesinde, lastik servis ekipmanının, lastik mağazaları ile otomotiv mağazalarına satılabildiği, Türkiye'de satış kanalı olan bu mağazaların çok sayıda olduğu, her servis mağazasının ilgili ürün pazarını oluşturan ürünlerden en az bir tane bulundurması gerektiği ve ürünlerin ortalama ömrünün yedi yıl olduğu anlaşılmaktadır.
- (68) Lastik servis ekipmanı ürün grubunda MATES ve ATEK ile aynı pazarda faaliyette bulunan 26 teşebbüsten satış rakamları yüksek olan Barış Makina, Teknik Balans (Messmatic) ve Kibaroğlu'nun 2016 yılına ait satış adedi ve pazar payları aşağıdaki tablolarda yer almaktadır:

Tablo 1: 2016 Yılı Satış Adetleri

Teşebbüsler	Lastik Servis Ekipmanı (Toplam)	Lastik Sökme Makinası	Rot Ayar Makinası	Balans Ayar Makinası	Lastik Servis Lifti Cihazı	Rot Ayar Lifti Cihazı
MATES	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ATEK (Diğer Markalar)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ATEK (Corghi)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Barış	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Messmatic	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kibaroğlu	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

⁷ Kılavuzun 108. paragrafında, 4054 sayılı Kanunun 5. maddesi çerçevesinde yapılacak değerlendirmelerde dikkate alınacak ölçütlerin yanı sıra "Diğer Faktörler" başlığı altında "Belirli bir sınırlamanın değerlendirilmesinde diğer faktörlerin de dikkate alınması gerekebilir. Bu faktörler arasında ... anlaşmaların empoze edilip edilmediği (esas olarak bir taraf sınırlamalara ve yükümlülüklerle tabidir) ..." hususuna da yer verilmektedir.

18-01/1-1

Tablo 2: 2016 Yılı Tahmini Pazar Payları

Teşebbüsler	Lastik Servis Ekipmanı (Büyük teşebbüsler içindeki payı (%))	Lastik Servis Ekipmanı (Tüm pazardaki tahmini payı (%))
MATES	(.....)	(.....)
ATEK (Diğer Markalar)	(.....)	(.....)
ATEK (Corgi)	(.....)	(.....)
Barış Makina	(.....)	(.....)
Messmatik	(.....)	(.....)
Kibaroğlu	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)

- (69) Tablo 1 ve Tablo 2 incelendiğinde, ATEK'in 2016 yılında lastik servis mağazası ve otomotiv servis mağazası ayrımı gözetmeksizin (.....) adet lastik grubu servis ekipmanı satışı gerçekleştirdiği, ancak ATEK'in bu satışlarının sadece (.....) adedinin Corgi marka ürünlerden oluştuğu görülmektedir⁸. Pasif satışların kısıtlanmasına yönelik uygulamaların sadece Corgi marka ürünlere ilişkin olduğu dikkate alındığında, ATEK'in satışını yapmış olduğu Corgi marka ürünlerin, pazardaki büyük oyuncuların toplam satışları içindeki payının (.....) olduğu anlaşılmaktadır. Corgi markasının MATES'in tüm satışlarını oluşturduğu göz önüne alındığında ise MATES'in (.....) adet lastik servis ekipmanı satışı yaptığı, bu satışların pazardaki büyük oyuncuların toplam satışları içindeki payının (.....) olduğu görülmektedir.
- (70) Dosya kapsamında bilgi alınan üçüncü taraf teşebbüslerden ise Barış Makina'nın (.....) adet, Messmatik'in (.....) adet ve Kibaroğlu'nun (.....) adet satış yaptığı tespit edilmiştir. Çok sayıda oyuncunun bulunduğu lastik servis ekipmanı pazarında, Tablo 1'de yer alan satış adetlerinden de anlaşılacağı üzere, üçüncü taraf olarak bilgi istenen teşebbüslerin pazarda ciddi bir paya sahip olduğu, ATEK ve MATES'in ise lastik servis ekipmanı pazarındaki payının oldukça düşük olduğu görülmektedir. Bu tespitin, ATEK ve MATES'in her bir ürün özelinde gerçekleştirdiği satış miktarları ve pazar payları bakımından da geçerli olduğu anlaşılmaktadır.
- (71) Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu değerlendirilen CORGHİ ile MATES ve ATEK arasında yapılan dikey anlaşmaların, pasif satışı yasaklayacak şekilde uygulandığı ve bu sebeple grup muafiyetinden yararlanamadığı ve 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan koşulları karşılamasının mümkün olmadığı, ancak bu uygulamaların CORGHİ tarafından MATES ve ATEK'e dayatıldığı, ayrıca (.....) tarafından gönderilen faturalar incelendiğinde, (.....) çok sayıda satış yapıldığı ve pasif satış yasağına ilişkin uygulamaların istisnai nitelik taşıdığı, zira pasif satışın kısıtlandığına yönelik az sayıda yazışma bulunurken (.....), kendi müşteri grubunda olmayan (.....) satış gerçekleştirdiğini gösteren çok sayıda fatura örneklerinin bulunduğu ve son olarak da lastik servis ekipmanı pazarında Corgi markasının pazar payının düşüklüğü göz önüne alındığında MATES ve ATEK hakkında bu aşamada bir soruşturma açılmasına gerek olmadığı değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, Kurul'un pasif satış yasağına ilişkin geçmiş tarihli kararları da dikkate alınarak, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, MATES ve ATEK'in Corgi marka lastik servis ekipmanının pasif satışının engellenmesi anlamına gelebilecek uygulamalardan kaçınmalarına yönelik görüş yazısı gönderilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

⁸ Ayrıca ATEK'in, kendi üretimini yaptığı ve bu ürünleri Atek markası altında sattığı da belirtilmelidir.

J. SONUÇ

(72) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1. 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına,
2. Bununla birlikte Mates Servis Ekipmanları Organizasyon Otomotiv Oto Ekspertiz Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Atek Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye doğrudan ya da dolaylı olarak pasif satış yasağı tesis edilmesine yönelik düzenlemelere ve uygulamalara son vermeleri, aksi takdirde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde, anılan Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş bildirilmesi için Başkanlığın görevlendirilmesine

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.